

ประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้
เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย
และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ สำหรับผู้เรียนการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ กรมส่งเสริมการเรียนรู้

ด้วยกรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีภารกิจในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ประชาชนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และสอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ให้มีทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเป็นพลเมืองไทย ที่มีคุณภาพ จึงสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“ผู้เรียน” หมายความว่า ผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ในสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ทุกระดับการศึกษา

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรเพื่อคุณวุฒิตามระดับ ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้

“การประเมินคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑” หมายความว่า กระบวนการรวบรวม วิเคราะห์ และพิจารณาข้อมูลหรือหลักฐานที่สะท้อนพฤติกรรม ทักษะ คุณลักษณะ สมรรถนะ และการนำความรู้ไปใช้จริงของผู้เรียน

“คุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย” หมายความว่า พฤติกรรมของผู้เรียนที่สะท้อน ความเป็นพลเมืองไทยที่มีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ เคารพกฎหมาย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ มีจิตสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมตามบริบทที่เหมาะสม

“ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑” หมายความว่า ความสามารถของผู้เรียนในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหา สื่อสาร ทำงานร่วมกับผู้อื่น ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรู้เท่าทัน ปรับตัว มีทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และสามารถเรียนรู้ต่อเนื่องได้

“ผลการเรียนรู้” หมายความว่า ผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนภายหลังการเรียนรู้ ซึ่งสะท้อน ให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ สมรรถนะ คุณลักษณะ หรือความสามารถที่ผู้เรียนสามารถแสดงออกและพิสูจน์ได้ จากการปฏิบัติ ผลงาน หรือหลักฐานการเรียนรู้ที่ตรวจสอบได้

“หลักฐานการประเมิน” หมายความว่า ข้อมูล เอกสาร ผลงาน ชิ้นงาน ภาพถ่าย คลิปวิดีโอ บันทึกกิจกรรม แบบสะท้อนคิด แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมงาน แบบประเมินตนเอง ใบรับรองความรู้ หรือร่องรอยที่แสดงให้เห็นพฤติกรรม ทักษะ คุณลักษณะ หรือการนำความรู้ไปใช้จริงของผู้เรียน

ข้อ ๒ การประเมิน...

ข้อ ๒ การประเมินคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ตามประกาศนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางให้สถานศึกษาใช้ประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นระบบ และมีมาตรฐานเดียวกัน

(๒) ส่งเสริมให้สถานศึกษาประเมินผลการเรียนรู้ ครอบคลุมทักษะ คุณลักษณะ สมรรถนะ และพฤติกรรมที่สะท้อนการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

(๓) ส่งเสริมให้การประเมินเป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นพลเมืองไทยที่มีคุณลักษณะพื้นฐานที่พึงประสงค์และสร้างสรรค์

(๔) นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล การจัดการเรียนรู้ การแนะแนว และให้คำปรึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อ ๓ การประเมินคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ให้ยึดหลักการ ดังนี้

(๑) ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วงวัย ประสบการณ์ชีวิต อาชีพ และบริบทของผู้เรียน

(๒) ประเมินจากหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากพฤติกรรม การปฏิบัติจริง ผลงาน ชิ้นงาน หลักฐานเชิงประจักษ์ หรือกิจกรรมของผู้เรียน

(๓) ใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน และบริบทของสถานศึกษา

(๔) ดำเนินการประเมินควบคู่กับการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

(๕) นำผลการประเมินไปใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ข้อ ๔ การประเมินผลการเรียนรู้ประกอบไปด้วย ๓ มิติ ดังนี้

มิติที่ ๑ คุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย

มิติที่ ๒ ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

มิติที่ ๓ การนำความรู้และทักษะไปใช้ในฐานพลเมืองผู้สร้างสรรค์

ข้อ ๕ การประเมินผลคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ตามประกาศนี้ ให้สถานศึกษาจัดทำแผนการประเมิน และดำเนินการประเมินตามแนวทางของประกาศนี้ และคู่มือที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจปรับรายละเอียดวิธีการ เครื่องมือ และรายละเอียดพฤติกรรมบ่งชี้ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน บริบทการจัดการเรียนรู้ และบริบทของสถานศึกษา หรือหน่วยจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และแนวทางนี้

ข้อ ๖ ให้สถานศึกษาสรุปผลการประเมิน จัดเก็บหลักฐานและผลการประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ พร้อมสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ และรายงานผลการดำเนินงานตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

ข้อ ๗ ให้สถานศึกษานำผลการประเมินไปใช้พัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาคุณภาพจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษา หรือประโยชน์อื่นใดของผู้เรียนและสถานศึกษา

ข้อ ๘ ให้ผู้บริหาร...

ข้อ ๘ ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับติดตามการดำเนินการประเมินให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เพิ่มภาระเกินความจำเป็นแก่ครูหรือผู้จัดการเรียนรู้และผู้เรียน และเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง

ข้อ ๙ ให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตาม และให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้การดำเนินการประเมินเป็นไปตามแนวทางหรือคู่มือที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

ข้อ ๑๐ ให้กองมาตรฐานและส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิ จัดทำระบบกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการประเมินคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ตามประกาศนี้ รวมทั้งรวบรวมข้อมูล ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

ข้อ ๑๑ กรณีมีปัญหาในการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด และให้ถือคำวินิจฉัยนั้นเป็นที่สุด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นางเอกทิพย์ กุวานิช)
อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้